

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.konti.com/ua>. 5. Офіційний веб-сайт Компанії АВК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. 6. Офіційний веб-сайт «Монделіс Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.mondelezinternational.com>. 7. Офіційний веб-сайт «Світоч» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nestle.ua.

Дзьоба В.Б.

Національний університет «Львівська політехніка»

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасні умови функціонування промислових підприємств висувають вимоги удосконалювати процеси управління, і перш за все, його функції: При цьому слід особливо відзначити, що їх узагальненням, інформаційною базою для проведення аналізу та прийняття управлінських рішень є функція контролю.

Сучасні способи оцінки ефективності системи контролю засновані на застосуванні загальних аудиторських процедур, передбачених міжнародними стандартами. Багатьма науковцями ґрунтовно розглянуто показники ефективності державного фінансового контролю. Однак методики оцінки системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання розглянуті не так широко і потребують додаткового вивчення. Широке трактування цілей і завдань внутрішнього контролю підприємств, велика різноманітність існуючих форм організації служби внутрішнього контролю обумовлюють складність розробки оптимальних показників оцінки ефективності роботи системи внутрішнього контролю.

Значний внесок в дослідження в області побудови систем контролю внесли відомі закордонні вчені: Е.А. Арені, К. Друрі, Дж.К. Лоббек, Е.Майер, Р. Монтгомері, Дж. Рис, Ж. Рішар, А. Франчеко, Д. Лорш, Дж. Ернот, У.Дж. Хант, А.А. Томпсон, А.Д.Стрикленд, Дж.К. Робертсон. Серед праць вітчизняних авторів можна виділити праці присвячені контролю С.Ф. Голова, Ф.Ф. Бутинця, Р.Л. Хом'яка, О.Є. Кузьміна, М.С. Пушкаря, Є.М. Романіва, О.А. Євтушевської, В.Ф. Максимової, С.В. Бардаш, Т.С. Осадчої та ін. Питання оцінки ефективності контролю порушувалися вченими в основному лише фрагментарно в рамках бухгалтерського та управлінського обліку, аудиту, фінансового менеджменту. Незважаючи на очевидну затребуваність і значимість дослідження проблем контролю, цій темі до теперішнього часу приділялася явно недостатньо уваги.

Недостатня розробленість багатьох теоретичних питань оцінки ефективності контролю, практична необхідність їх вирішення і визначають актуальність даної проблеми, що й зумовило вибір теми статті.

У сучасних умовах зростає зацікавленість власників і керівництва господарюючих суб'єктів в ефективному і надійному функціонуванні внутрішнього контролю. Система внутрішнього контролю - це сукупність організаційних заходів, методик і процедур, які використовуються керівництвом економічного суб'єкта для впорядкованого і ефективного ведення господарської діяльності, забезпечення збереження активів, запобігання спотворення інформації. Широка інтерпретація цілей і завдань контрольної функції управління, велика різноманітність існуючих форм організації служби внутрішнього контролю на практиці визначає складність розробки оптимальної структури критеріїв оцінки функціонування системи внутрішнього контролю. На основі аналізу досліджень [1-6] запропоновано такі показники кількісної оцінки ефективності внутрішнього контролю: процент виконання плану перевірок; кількість проведених перевірок; середній час проведення перевірки; кількість пропозицій по ліквідації відхилень; кількість проведених консультацій; кількість виявлених порушень; середня кількість годин на проведення перевірки.

На основі аналізу досліджень [1-6] запропоновано наступні якісні показники оцінки ефективності системи внутрішнього контролю: оптимізація організаційної структури; Впровадження нових стандартів по мінімізації ризиків в процесі господарської діяльності; удосконалення оцінки інформаційної системи; удосконалення оцінки інформаційної системи; запровадження кодексу корпоративної етики; удосконалення системи наступної оцінки ефективності контролю; удосконалення елементів контрольного середовища (конкретних заходів); чітке розділення відповідальності та повноважень менеджерів.

Якісна оцінка ефективності передбачає використання експертних думок сторін, зацікавлених в роботі служби внутрішнього контролю. Експертами можуть бути представники власника господарюючого суб'єкта, внутрішні аудитори, зовнішні аудитори, менеджери вищої ланки. Бальна шкала оцінок може виглядати наступним чином: 3 бали - система внутрішнього контролю присутня у всіх процесах та підрозділах підприємства; 2 бали – контроль присутній, але не є системним та не охоплює все підприємство; 1 бал - якість роботи за певними вимогами не відповідає потребам.

Для виключення суб'єктивності оцінки необхідно чітко сформулювати питання, на які повинні відповісти експерти. На основі відповідей експертів на запитання проводиться оцінка ефективності системи внутрішнього контролю. Оцінка експерта визначається як середньоарифметичне значення оцінок з усіх питань.

Таким чином, в результаті проведеного дослідження доповнена і уточнена класифікація кількісних і якісних показників оцінки ефективності системи внутрішнього контролю, що дозволить застосовувати систематизований підхід до оцінки ефективності системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання.

1. *Виговська Н.Г. Розробка критеріїв та показників ефективності господарського контролю / Н.Г. Виговська // Вісник Житомирського державного технологічного університету: Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ. – 2007. – №2 (40). – С. 15–24.*
2. *Гулай І.О. Теоретичні аспекти оцінки ефективності системи фінансового контролю на підприємстві / І. О. Гулай // Інноваційна економіка. - 2013. - № 8. - С. 120-125.*
3. *Євтушевська О.А. Оцінка ефективності системи внутрішнього контролю підприємств водного транспорту / О. А. Євтушевська // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2015. - № 3. - С. 214-221.*
4. *Максімова В.Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку: [монографія] / В. Ф. Максімова. – К. : АВРІО, 2005. – 264 с.*
5. *Романів Є.М., Хом'як Р.Л. та ін. Контроль і ревізія. Навчальний посібник. Нормативно-практичні матеріали. - 2-е вид., перероб. і доп. - Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2002. - 320 с.*
6. *Кукурудз О. Оцінка ефективності державного фінансового контролю / О. Кукурудз // Вісник КНТЕУ. – 2006. – № 2. – С. 63-66.*

Добош Н.М.

Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПОЛІСУ ОBOB'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Україна прагне йти в ногу з часом та стати на рівні провідних країн світу в різних галузях економіки. Стрімкий розвиток ІТ технологій зумовлює їх впровадження в усі сфери суспільного життя з метою отримання різних додаткових переваг їх використання, зокрема: зменшення витрат часу, економія фінансових ресурсів, перенесення